

Izšla ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20— Din
za inozemstvo 30—
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 18/L
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 39

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 2;
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošti. Čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 2. junija.

Bela Ljubljana je zavita v žalno črno barvo. Na mrtvaškem odru v Narodnem domu leže trije mladi možje, iztrgani življenju sredi najlepšega razmaha.

Omladina je narodu ponos in ljubav obema. Kdor udari njo, nas dvojno zadene. Njena za Domovino prelita kri teče iz srca narodovega. Zarko Boltavzar, France Slajpah in Stanko Znidaršič so žrtve morilcev. Kaj so zagrešili, da jim ni bila dana zaščita in da jim ni ostalo ohranjen mlado življenje? V greh se jim je stelo, da so z ognjevitostjo ljubili svoj narod jugoslovanski in našo državo. Prepričani so bili, da narod, ki ne spoštuje sebe in ki ne brani svoje časti, ni sposoben niti vreden svobode in napredka. Učili so, da se morajo razdirajoče sile umakniti fanatični nacionalni ljubezni. S to ljubezni so hoteli prepričati in preobraziti ta še tako nezreli narod. Iz te ljubezni naj kije moč za trud in žrtve, ki naj Jugoslavijo dvignejo na visoko mesto med narodi.

S to idejo narodi vstajajo, brez nje padejo. Proti njej se bori raznarodnjoč strup od zunaj. Kdor hoče uničiti narod, mu najprej vzame ponos in samozavest. Boljševizem in vsaka internacionala, rdeča ali črna, sme le tedaj računati na uspeh, če se ji popele posreči, da zastruji svet narodne zavesti. Vse, kar sovražni Jugoslavijo, jej izpodjeja korenine tam, kjer je prirodna moč vsake države, t. j. v srčini in državljanski zavednosti.

V tem boju država ne more in ne sme biti nevtralna. Če se ne propasti, mora zavzeti ljuliko, ki preči uničiti dobro setev. Boljševizem in njegove posredne ali neposredne sorodnike je treba zatreti, četudi s silo. Kdor pa nanj pristaja, se je sam postavil izven zakona.

Iz zasede napadeni so trije mladi možje pustili svoje življenje, ker država, zapeljana po slabih voditeljih ljulike ni izruvala dovolj temeljito. Da se to popravi, mora pomagati vsakdo. Ne le državni organi sami, marveč vsak pooblaščen mora v svojem delokrogu zatirati in uničevati mrčes, ki hoče piti naš življenski mozeg. Kri je žudovita tekočina. Ona terja, da opravimo, kar smo zakasnil.

UTIS TRBOVELJSKIH DOGODKOV V BEOGRADU.

Beograd, 2. junija. p. Vest o krvavih dogodkih v Trbovljah je v Beogradu izvala veliko ogorčenje. Kakor doznava naš dopisnik, bodo nacionalisti v Beogradu priredili veliko demonstracijo in zahtevali od vlade najenergičnejše ukrepe proti komunistom in njihovim protektorjem. Na nocojšnji seji ministrskega sveta so bila prečitana vsa poročila, ki so došla. Vlada je sklenila, da se nocoj odpotuje na lice mesta inspektor notranjega ministrstva, Kosta Janković. Verjetno je, da bo jutri odpotoval v Slovenijo tudi državni tajnik ministrstva za notranje stvari g. Večeslav Vilder.

NAŠA GRANICA NAPRAM ITALIJI.

Beograd, 2. junija. p. Glede določitve državne granice v Sloveniji napram Italiji, obstojajo težkoče, ker se besedilo v ujemu z mejno črto, ki je zarisana v temeljevidu, pridaenjem rapalski pogodbi. Dasi se že dalj časa vrše razgovori, v tem oziru ni moglo priti do sporazuma. Sedaj je odšel v Slovenijo italijanski poslanik Bodrero, da vprašanje na licu mesta preštudira.

Nemiri v Albaniji

Rim, 2. junija. j. Po brzjoča- kaž iz Valone je v noči od večerj na danes ob splošnem oduševljenju prebivalstva, prišel pohod albanskih nacionalistov proti Tirani. Prva kolona je odšla iz Albe. Tudi iz severa prihajajo čete, približno 2000 mož s strojnimi in topovi. Meni se, da ima tiranska vlada na razpolago še 2600 mož. Kakor poroča «Corriere della Sera» je lahka italijanska kizžarka šplula iz Brindisija v Sasseno.

Iz Nemčije

Berlin, 2. junija. j. Danes, ko se je že pričakovala sestava drugega Marxovega kabineta, so se nenadoma zopet pričela gnanja z nemškimi nacionalci, ki bo najbrže jutri dovedla do rešitve kri- le in do sestave novega kabineta. Nemški nacionalci so poslali nemški narodni banki pismo, v katerem so izjavili, da je njihov sklep od petka ni pravilno raz- vel in da ne zahtevajo izpremembe v zvezi z zunanjimi politiki. Vseled tega ne natak pogajanj za prekinjena ter ra- stajo z močnostjo, da se bo mogel dr. Stresemann nadomestiti s drugo osebo.

Politična situacija

ZUNANJE-POLITIČNI DOGODKI V OSPREDJU POLITIČNE POZOR- NOSTI. — POLITIČNO MRTVILO V SKUPŠČINI. — OPOZICIJA NA- POUDEJE BOMBARDMENT Z RESOLUCIJAMI NA KRALJI. — TENDENCIJOSE VESTI O PREPIRH V VLADNI KOALICIJI.

Beograd, 2. junija, r. Dogodki v Alba- niji in senzacionalne vesti iz Rumunije so danes okupirale vse politične kroge. V krogih opozicije se smatra, da bi bilo potrebno sklicati narodno skupščino na izredno zasedanje, da parlament določi svoje stališče glede dogodkov v sosednih državah. Ministrski svet je z ozirom na omenjene dogodke razpravljal o sestavi posebnega ministrskega komiteta. Tudi v radikalnih krogih se govori o sklicanju narodne skupščine na izredno zasedanje, a le v svrhu, da se prečita ukaz o razpu- stu narodne skupščine in o razpisu novih volitev, ki naj bi se vršile januarja 1925. Pašid je baje zopet odgodil rekonstrukcijo kabineta.

V narodni skupščini je veliko mrtvilo. Poslanci so se razšli. Opozicija preti, da bo z vseh zborovanj pošiljala kralju br- zojavke, da zahteva narod takojšnjo skil- canje skupščine. Opozicija je tudi na merodajnem mestu izrekla svojo željo, da bi se skupščina sestala še v tem me- secu ter bi se tako ponovno mogla otvori- ti kriza vlade. V opozicijskih listih se stalno širijo fantastične kombinacije o razpadu koalicije ter o kombinaciji z Ljubo Jovanovićem in Nastasom Petro- vičem. Te vesti so neresne in se deman- tirajo.

Beograd, 2. junija, p. Blokaški listi širijo vesti, češ da je prišlo do velikih pre- pivov v koaliciji radikalov in samostojnih demokratov. Z najuglednejše strani je vsa dopisnik dobil nocoj informacije, da so te vestni enostavno izmišljene in ten- denciozne. V vladi obstaja absolutna harmonija. Vprašanje velikih županov je principijelno že rešeno, vrše pa se še raz- govori o osebnostih. Formelno bo to vpra- šanje rešeno najpozneje v par dneh. Mi-

nistrski svet se strinja, da se osebnosti za- menjajo, kakor žele samostojni demokra- ti, toda radikalni bi radi videli, da na mesto dr. Cimiča, ki je radikalni stranki pridobil velike uspehe, pride neki urad- niški kandidat. Na nocojšnji seji vlade, ki je trajala od 17. do 20.30, se je govorilo tudi o tem, da se sestavi odbor ministrov za splošno vodstvo politike iz obeh vlad- nih skupin.

EDO LUKINIĆ O KLERIKALNEM MANIFESTU.

Beograd, 2. junija, r. Današnja «Reč» objavlja članek dr. Edo Lukinića, ki ana- lizira proglas klerikalne stranke ter iz- vaja, da se iz proglasa vidi, da obstajajo lajne pogodbe in obveze, katere je pre- vzle Davidović pred ustavitvijo opozicijskega bloka. Članek ugotavlja, da je bila ženevska pogodba sklenjena na nekompe- tenten način, ker dr. Korošec od Narod- nega Veča ni imel nobenega pooblastila za sklepanje takih pogodb, kar je po po- vratku iz Švice tudi sam javno priznal. Narodno Veče je poslalo delegate v ino- zemstvo, da se informirajo o politični si- tuaciji, ne pa da sklepajo pogodbe. Kar se tiče druge pogodbe med Narodnim Večem in vlado bivše kraljevine Srbije, pa take pogodbe ni. Obstoji adressa Na- rodnega Veča na prestolonaslednika re- genta in njegova nota na to adresso. V teh dokumentih je govor izključno samo o edinstvu našega naroda, ni pa niti be- sede o kakem ohranjenju posebnih srbs- kih, hrvatskih in slovenskih individual- nosti, iz česar bi se moglo izvajati pravo na državnopravno samostojnost teh plemen. To kar dr. Korošec zahteva, je odkrit federalizem in še več. Samood- ložba treh narodov ne znači federalizem, temveč enostavno konfederacija.

Atentat na kancelarja Seipla

AVSTRIJSKI DRŽAVNI KANCELAR TEŽKO RANJEN. — ATENTA- TOR SOCIJALIST?

Dunaj, 2. junija, s. Včeraj se je pri- peljal iz Dunajskega Novega mesta av- strijski državni kancelar dr. Seipel. Ko je izstopil na dunajskem južnem kolo- dvoru, mu je zastavil pot možki srednje starosti, ki se je bil pripeljal z istim vlakom. V hipu je potegnil revolver in ga sprožil kancelarju v prsa. Dr. Seipel se je brez glasu zgrudil na tla. Ko so okoli stoječi ljudje hoteli atentatorja prijeti, si je ta pogoltni z drugim strelom kroglo v glavo. Dr. Seipla so med tem dvignili in položili na bližnji klop. Dva zdravnik, ki sta bila slučajno med obhodom, sta priskočila in preiskala. Konstatirala sta, da je šla kancelarju krogla skozi plju- ča in da je rana sicer težka, toda ne smrtna. Res je prišel kancelar kmalu zo- pet k zavesti. Prepeljali so ga v bolnico. Zdravniki upajo, da ga ohranijo pri ži- vljenju.

Tudi atentator se ni ubil, ampak samo težko ranil. Ko se je zavedel, je trdo- vratno odklanjal vsako izjavo o sebi in vzroku atentata.

Dunaj, 2. junija, s. Atentator se ime- nuje Javorek in je star 29 let, tkalni de- lavec iz Pottendorfa. Še pred atentatom je pisal svoji ženi, da hoče vsled slabih fi- nancijskih razmer izvršiti samomor ter pri tem vzeti s seboj zveznega kancelar- ja. Priznal je, da je bil dopoldne v Du- najskem Novem mestu na socialno-de- mokratičnem zborovanju, na katerem se je govorilo, da mora dr. Seipel izginiti. Od koga je dobil nalog za atentat, kakor je to prvotno trdil, do sedaj še ni izdal.

Dunaj, 2. junija, s. Danes dopoldne so se sestali pod predsedstvom zunanje- ga ministra dr. Grünbergerja vsi ministri.

Demisija Poincarejeve vlade

MILLERAND SE BO VNDARLE UKLONIL IN ODSTOPIL?

Pariz, 2. junija. n. Včeraj ob 10.30 dopoldne je ministrski predsednik Poi- ncaré podal demisijo celokupnega kabineta. Predsednik republike Mille- rand je demisijo vzel na znanje. Še pred podano demisijo ministr. pred- sednik Poincaré predložil predsedniku republike v podpis več zakonov, ki gredo za tem, da se v državni bla- gajni prihrani 450 milijonov frankov.

Pariz, 2. junija. j. Kriza predsedni- ka republike je od večerj akutna. Vsi listi pišejo o njej. Pri levici in tudi pri desnici se vedno bolj utrjuje prepri- čanje, da se more vsa zadeva rešiti le z odstopom Milleranda. Verjetno je, da se bo stvar rešila tako, da bo Her-riot sprejel poziv Milleranda, da se- stavi vlado, da bo pa izjavil, da se bo predstavil s svojim ministrom le tedaj ako bo istočasno mogel sporo-

ki so na Dunaju. Hoče se doseči, da se ukinjen parlamentarnega delovanja kar najbolj skrajša, vsekakor pa, da se počaka, da se razburjenje poleže, da ne bi prišlo do neželjenih spopadov v parlamentu med večino in opozicijo. Socijalni demokrati skušajo utajiti atentatorja kot svojega pristasa. Tajnik stranke dr. Deutsch je izjavil v večernih listih, da so soc. demok- rati večino proti političnemu umoru.

Dunaj, 2. junija, s. Ob 2. uri popoldne je bil izdan o zdravstvenem stanju dr. Seipla nastopni buletin. Splošno stanje neizpremenjeno, puls 120, temperatura 37, respiracija 24. Bolnik je pri povolj- nem apetitu. Iz rane ne prihaja več kri.

Dunaj, 2. junija, s. V mestu vlada ve- liko razburjenje. V okraju Leopoldstadt je prišlo do izgrezov, pri katerih so bili napadeni židovski pasanti. Množica je vdrila v dve kavarni, kjer je demolirala vse. Tudi v Ottakringu je prišlo do de- monstracij. Skupine mladeničev krožijo po cestah ter kričijo: «Socialdemokrati, kizje morajo plačati smrt dr. Seipla!»

VTIS ATENTATA V RIMU.

Rim, 2. junija. j. Vtis, ki ga je na- pravil atentat na avstrijskega državnega kancelarja je v tuk. političnih in urad- nih krogih zelo velik. Papež je pri spre- jemu avstrijskih romarjev imel govor, v katerem je postavil prelata dr. Seipla drugim prelatom za vzgled ter obžalo- val, da je mož, ki ima toliko zaslug za svojo domovino in za cerkev, tako tež- ko ranjen. Govor je napravil na poslu- šalce zelo velik vtis. V političnih krogih menijo, da se bo valed tega dogodka seja Zveze narodov v Ženevi nekoliko zakasnila.

Čiti odstop Milleranda. Millerand bo nato izdal na zbornico spomenico, v kateri bo v interesu preprečenja novih notranjih težkoč in vzpostavitev edi- nosti Francije naznanil svoj odstop. Nova vlada Herriota bo nato sklicala v Versailles nacionalni kongres, ki bo izvolil novega predsednika.

Čeprav včerajšnji politični dogodki še niso prineeli jasnosti, so vendarle velikega pomena. Blok 300 poslancev, ki ima absolutno večino v zbornici, je soglasno nastopil proti Millerandu. Vsaka sestava ministrstva je torej ne- mogoča, dokler bo Millerand na svo- jem mestu. Kriza bo rešena najbrže v petek ali soboto. Kakor izgleda, je Millerand odločen zapustiti Ellysée.

Obnovite naročnino!

Krvava nedelja v Trbovljah

KOMUNISTI STRELJAO IN MEČEJO BOMBE NA ORJUNAŠE. — TRIJE ODLIČNI ORJUNAŠI MRTVI, VEČ RANJENIH. — KOMUNISTI IMAJO TRI MRTVE.

(Delni ponatis iz našega posebnega izdanka.)

V nedeljo se je vršila v Trbovljah slavnost razvija prapora trboveljske Orjune. Ta se prav krepko razvija, šteje že več sto članov in je zato trn v peti komu- nistom, ki smatrajo in proglašajo Trbov- lje za svojo posest. Kakor hitro so zve- deli komunisti za nameravano narodno slavnost, so izdali parolo, da jo je treba na vsak način preprečiti. Agitrali so od osebe do osebe, sklicevali sestanke in na- povedali za nedeljo protestni shod. Akci- jo so vodili, kakor vse kaže, iz Ljublja- ne. Kakor nam poročajo, je bil tudi dr. Lemež sam v tej zadevi pretekli teden v Trbovljah. Oblasti so bile na te komu- niščne priprave od več strani opozorjene, niso pa poskrbele za red, tako da pade velik del odgovornosti za krvave do- godke, ki so se dogodili, tudi na našo politično upravo.

Vabilu trboveljske Orjune so se odzva- li bratje in sestre iz vse Slovenije. Tudi iz Zagreba jih je prišla lepa četa, tako da se je zbralo v Trbovljah v nedeljo zjutraj 700 do 800 Orjunašev in Orjuna- šic. Pred kolodvorom so se formirali v sprevod, ki se je podal nato z ljublan- sko vojaško godbo na čelu proti Trbov- ljam. Za godbo je korakalo 8 zastavonoš s prapori, nato oblastno načelstvo Orju- ne z inž. Kranjcem na čelu, zagrebska četa, dve močni četi iz Slovenije v uni- formah in napolned več sto nacionalistov v civilnih oblekah. Domačini so sprevod večinoma simpatično pozdravljali. Z mnogih hiš so visele zastave. Dekleta in žene so obsipale Orjunaše s cvetjem. Komunistov ni bilo videti nikjer, vsaj izzi- valni niso. Pojavljalo se je že upanje, da so se spametovali in da bo potekla slavnost mirno.

Tako je prispel sprevod med prepa- vanjem in med sviranjem godbe skozi Vo- de do delavskega doma. Tam je bila zbrana večja gružica komunistov, med njo tudi par žensk. Kakor se je ugo- tovalo kasneje, so bili baš prišli s komu- niščne protestne shoda, kjer je go- vornik iz Ljubljane nečuvno hujskal proti Orjuni. Vendar pa so bili komunisti na videz popolnoma mirni. Molče so pu- stili, da je šla mimo njih godba, ki je ravno začela svirati veselo koračnico.

Ko pa so prišli do komunistične sku- pine praporščiki in za njimi orjunaški voditelji, so jih začeli komunisti obsipa- ti s psovkami in žaljkami: «Ptuž Orju- na, «Abzuga, «Doli Orjuna», «Živela republika» itd. Pri izmed njih se je za- kadilo proti praporščikom in jim hotelo iztrgati zastave. Iz srede komunistične gružice je padlo hitro zaporedoma več re- volverjskih strelcev, nastala je zmešnjava ki se je spremenila skoro v paniko, ko sta prileteli iz komunističnih vrst zapo- redoma dve ročni granati in eksplodirali s strašnim pokom. Orjunaši so se branili in streljali nazaj. Razvila se je prava bitka, ki je trajala dve, tri minute. Or- junaši so potisnili komuniste v Delavski dom, ki ga je nato obkolila žandarmer- ja, ki je bila med tem dospela.

Posledice so bile strahovite. Trije naj- odličnejši Orjunaši, oblastni tajnik Fran- ce Slajpah, oblastni načelnik Stanko Znidaršič in njegov namestnik, glavar Orju- ne Šiška, Zarko Boltavzar, so obležali smrtno zadeti na tleh. Zadnja dva sta izdihnila v par minutah. Boltavzarju so na njegovo prošnjo prinesli še orjunaško zastavo, ki jo je krčevito pritisnil na usta in izdihnil. Slajpah so prepeljali na kolodvor, ker so upali, da ga bo mo- goče spraviti še v Ljubljano. Na kolo- dvoru je umrl.

Več Orjunašev je bilo več ali manj težko ranjenih. Njih imena prinašamo na drugem mestu.

Tudi med komunisti je od njih samih zakriviljena borba zahtevala svoje žrtve. Štirje med njimi so plačali svoje sovrašt- vo z življenjem, nekateri drugi s tež- kimi poškodbami. Tudi njihova imena priložujemo spodaj.

Orjunaši so odnešli ranjence v bližnjo hišo, od tam pa kasneje na kolodvor in nato z vlakom deloma v ljubljansko, delo- ma v celjsko bolnico. Na kolodvor so prinesli tudi trupli Znidaršiča in Boltav- zarja. Komunistične žrtve so odnešli v trboveljsko mrtvašnico, ranjence v ru- darsko bolnico.

Ko je bila nudena ranjencem prva po- moč, so Orjunaši nadaljevali sprevod v Trbovlje, kjer se je izvršilo razvije prapora, seveda pa tiho in brez zunanjih svečanosti. Tembolj iskrena pa je bila priprava vseh ogromne množice, da ostanejo po razvodu ravnokar padlih vedite- ljev do zadnje kaplje krvi zvesti svetli jugoslovanski ideji.

Popoldne v Trbovljah ni prišlo do no- vih spopadov. Iz Celja je prišel oddelek

vojaštva v pomoč žandarmeriji. Na lice mesta je dospel tudi veliki župan Sporn iz Ljubljane. Komunistični delavski dom je razjarjena množica deloma opustoši- la. Dom je začel pri tem goreti, vendar pa so ogenj kmalu pogasili. Žandarmer- ja je aretirala 18 komunistov, pri kate- rih so pri vseh našli orožje. Iz Laškega je prišla sodna komisija. Rezultate njene preiskave objavljamo spodaj.

Z večernim vlakom so odpeljali Orju- naši svoje tri drage mrtve brate v Ljubi- ljano, kjer jih je pričakovala že velika množica ljudi. V turobnem sprevodu so jih odnesli v mrtvašnico pri Sv. Kristofu. Po mestnih ulicah so se vršile zvečet tu in tam demonstracije proti komu- nistom. Vlada je pustila vse komunistične lokale zastražiti po policiji, ki pa ni ime- la povoda intervenirati.

ZRTVE V MRTVAŠNICI PRI SV. KRISTOFU.

Trupla mrtvih borcev - junakov za raznih nacionalističnega pokreta so bila provizorično prepeljana v mrtva- šnico pri Sv. Kristofu. Na kamenitih klopeh so ležali Stanko Znidaršič z lahkim nasmeškom na obrazu, v sre- dini Zarko Boltavzar in desno od nje- ga France Slajpah. Vsi v orjunaških uniformah, posuti s cvetjem in še po- polnoma okrvavljeni. Videti jim je, da so umirali na krvavem slavu brez strahu, kot pravi junaki, ki umirajo in padajo za velike ideje. Vse dan so romale goste množice ljudstva na po- kopalnice, da vidijo mučenike svojega prepričanja.

V mrtvašnici so se dogajali pre- tresljivi prizori: dekleta so glasno ite- la in tudi mnogim moškim je poro- šilo oko. Vsi pa so odhajali s težko tugo in bolestjo v srcu in z gnevom in srdom v duši. Opoldne so se po- kolnili junakom tudi velike množice tovarniškega delavstva, ki so glasno protestirale proti nečuvnemu hujska- nju komunističnih voditeljev, ki je ro- dilo tako žalostne sode. Predno je bila izvršena obdukcija, so bila trupla junakov že prekinjena poguta s cvet- jem.

OBDUKCIJA TRUPEL USTRELENIH ORJUNAŠEV.

Včeraj popoldne, ob 4. uri se je v mrt- vašnici pri Sv. Kristofu vršila obdukcija trupel. Komisijo so tvorili zdravniki gg. dr. Travner, dr. Novak in dr. Avra- mović, nadalje državni pravdnik g. dr. Laurenčak in preiskovalni sodnik g. dr. Štiligoj. Obdukcija je ugotovila nastopno: France Slajpah je bil zadet vzdaj levo v hrbet. Krogla iz Steyrova pištole kalibra 7.5 je prodrla ledvica, jetra in želodec ter se ustavila spredaj na tre- buhu tik pred kožo. Smer krogel: od le- ve navzgor v desno.

Zarko Boltavzar je bil zadet od spredaj v vrat desno, kjer je krogla pre- bila glavno žilo in izstopila na tilniku. Krogla je bila najbrž oddana iz karabink- ke, strel je šel vodoravno.

Stanko Znidaršič je bil zadet desno pod pazduho. Krogla je šla skozi pljučno krpo desno, naravnost skozi srce in se ustavila na levi prsni strani tik pred kožo. Smer krogel, oddane iz stey- rovke, je šel od desne zgoraj v levo na- vzdol. Znidaršič je bil torej najbrže za- det z okna. Dobili so torej vsi trije le- po en strel, ki pa je bil smrtonosen.

PREVOZ V NARODNI DOM. VELIKANSKI NAVAL NARODA.

Takoj po končani sodni obdukciji so prepeljali žrtve iz mrtvašnice pri Sv. Kristofu v avlo Narodnega doma in jih položili na katafalgo. Avla je po- dolna svetločimena galija in je zavita v črno. Nad kramami so postavljene visoki baldahini. V sredini leži l. oblastni tajnik France Slajpah, na des- ni strani glavar Orjune v šiški Zarko Boltavzar in na levi strani oblastni čelnik Stanko Znidaršič. Vse tri žrtve so pokrite z orjunaškimi prapori, za kojih čast so padli mladi borci. Ob krahaj stojita kot častna straža dva uniformirana Orjunaša s karabinkama v rokah.

Ko so kmalu po 18. avlo odprli, se je ljubljansko občinstvo trumoma pri- hajalo poklanjat prvim žrtvam nacio- nalističnega pokreta v Sloveniji. Ob- činstvo je krate obušlo s šopki sveže- ga cvetja. Še pozno zvečer je stalo pred Narodnim domom ogromno šte- vilno ljudi, ki niso mogli priti več na vrsto, ker so avlo kmalu po 9. zaprli. Mimo žrtve je defiliralo v teh treh urah več tisoč ljudi.

Naši kraji in ljudje

Kongres učiteljstva meščanskih strank

Meščanske šole v naši državi nimajo pri šolskih oblasteh na najvišjem mestu iste zaslonbe, kot jo uživajo po drugih državah, imenoma na Češkem, Nemškem i Francoskem. Da so danes Čehi, Nemci, Francozi gospodarsko tako močno razviti, se imajo zahvaliti samo — meščanskim šolam. Hoteč s tem nazorom prodreti tudi v naši državi, se je učiteljsko meščanskih šol na lanskem kongresu zedinilo na drzni misli, prirediti kongres šolskega leta 1923/24 v Beogradu razstavo vseh izdelkov meščanskih šol iz cele kraljevine. Pred razstavo pa naj bi se vršil kongres učiteljstva v Novem Sadu. Ta načrt sem imenoval drzno misel; ki se pa uresniči in meščanskim šolam dokaz gotovo posreči. Vse šole naše širne domovine posreduje te dni svoje izdelke, nakar poleti učiteljstvo samo v osrčje države, da uresniči lepi program kongresa i razstave.

Dnevni red kongresa 20. in 21. junija v Novem Sadu je sledeči: I. Otvoritev kongresa. II. Poročilo tajnika. III. Poročilo blagajnika. IV. Učni načrt za mešč. šole poljedelskega tipa. V. P. Barjaktarović: Postanek, razvitek in cilj mešč. šol. VI. Predlog odbora za otvoritev tečajev za risanje, rokotvorni pouk in telovadbo. VII. Slučajnosti. VIII. Odhod na otvoritev razstave v Beograd. Razstava bo otvorjena 22. VI. in ostane odprta do 29. VI. Nadzorstvo so prevzele okoliške, naj bližje mešč. šole iz Pančeva in Novega Sada, Zemuna, združeno učenci in učitelj. Moške beograjske gimnazije, ki ga je radevolje dala na razpolago uprava zavoda.

Kongres učiteljstva meščanskih šol in razstava izdelkov imata kot že omenjeno namen popularizacije ustanove meščanske šole kot take in to v srcu naše države, da jo bodo razumeli tam, kjer je še nimajo in podprli od tam, kjer to lahko store. Skratka, meščanske šole to hočejo s tem kongresom in razstavo povzročiti načelno bitko in sebi nakloniti — sijajno zmago. Češka ima z nami isto stvar, pri enakem številu prebivalstva ima Češka 1564 meščanskih šol, v naši državi pa jih najštejemo le, recimo, 89. Radi teh dveh števil moramo želeči, da zmaga misel kongresa in razstave.

Padli Orjunaši

France Šlajpah

ravnatelj Kolaške tvornice kemičnih in farmacevtskih izdelkov v Šiški, magister farmacije, je sin oskrbnika bolnice za silo v Ljubljani, g. Josipa Šlajpaha in brat živinovodnika in upravnika žrebarne na Selu, Ignacija Šlajpaha. Bil je eden najagilnejših članov orjunaškega pokreta in marljiv sodelavec društvenega glasila. Zapušča vdovo Metko, hčerko

nadučitelja Vidmarja iz Čateža, in malo hčerke. Bil je i. oblastni tajnik Orjuna, nacionalist z dušo in telesom, izredno blagega in dobrega srca. Star je bil 31 let.

Stanko Žulderšič

oblastni čelnik Orjuna, je iz ugledne narodne rodbine v Matenji vasi pri Postojni. Krepak in stasit mladenič, človek dejanj in malo besed, je bil pravi ponos orjunaške armade. Bil je aktiven član »Narodne Obrane« v Beogradu, med svetovno vojno preganjan od avstrijskih oblast, po vojni pa je moral pobegniti iz svojega rojstnega kraja. Bil je med ustanovitelji nacionalnega pokreta v Sloveniji. Italijanske oblasti so radi njegove iredentistične propagande v poslopu II. moške beograjske gimnazije, ki ga je radevolje dala na razpolago uprava zavoda.

Zarko Boltavzar

uradnik Kmetске posojilnice v Ljubljani, star komaj 24 let, je sin naddavkarja g. Zarka Boltavzarja. Studiral je gimnazijo in trgovsko šolo. Kot navdušen jugoslovanski nacionalist je bil član okoli 20 kulturnih, narodnih, strokovnih in sportskih društev. Bil je glavni šiferski Orjuna, kjer je v akcijski četi uvedel strogo disciplino. V boju za razvoj orjunaškega pokreta se ni strahil nobenih žrtv in nobenega dela.

Koncert glasbenega društva v Hrastniku

Število slovenskih pevskih zborov, ki zametajo čedalje bolj veselične priride in se posvečajo koncertnemu delovanju raste od dne do dne. Ne le v centrali, še več izven nje. Kamnik, Trzin, Trbovlje, Zagorje, Kočevje in še drugi kraji se ponašajo z zbori, katerih uspešne koncertne nastope smo že ponovno

omenjali. Sedaj se jim je pridružil Hrastnik, ki ima zelo razvito društveno življenje. Dokaz za to je, da zdaj vsa narodna društva svoj dom, ki bo do jeseni gotov. V njem bodo imela prostrano dvorano za gledališčne predstave in koncertne prireditve.

Minoli teden je priredilo Glasbeno društvo Hrastnik-Dol prav lep vokalni in instrumentalni koncert pod vodstvom učitelja g. D. Čandra. Orkester je pa sviral več komadov, med njimi par razmeroma težkih skladb, zbor pa je pel skladbe Adamiča, dr. B. Ipavca, St. Premra, J. Aljaža in dr. Schwaba. Vzpon se je hitro vrstil, nudil je prijetno izpremembo, ker so bile na njem tudi solotočke. Zbor Glasbenega društva Hrastnik-Dol ni številen, ima pa dobre glasove. Disipliniran je, dinamično lepo izvežban, poje z veseljem. Posebno v hitrih tempih (Fantovska, V Korotan, valček »Dobro jutro«) se je izvrstno odrezal. V g. Čandru ima muzikalnega, zelo zmožnega in po tem nastopu sodeč rutiniranega pevovodjo. V solotočkah se je izkazal tenor-bariton g. Podlogar, ki je v družbi z mehkimi in srčkanim glasom gđ. Hofbauerjeve zapel tudi D. Jenkov duet »Slabo sveča je brlela«, g. Jager iz Trbovlje je prednašal Beriotov Adagio iz koncerta št. 9, Dvořakov »Impromptu« in Beriotovo »Domačo pešem« z znanjem nadarjenega goslača. Spremljanje na klavirju je točno oskrbel g. Čander, pevovodja Glasbene Matice v Krškem. Pevovodja g. Čander je pokazal svoje solistovske zmožnosti v basovskem solu Nerje, je nesrečni otrok moj iz p. H. Sattnerjeve »Jesetne prisrke«. V točko ob prvega vzpona so poslušalci sprejeli z velikim odobravanjem. Ker je pa dvorana v šoli majhna, je bilo društvo prisiljeno koncert drugi dan ponoviti, pač znanjajo, da se Hrastnikci za koncerte zamejajo. Viti prireditelje je bil zelo lep: orkester zbor in solisti so podali, kar so najboljšega mogli. Č. pevovodja Čander je z uspehom svojega truda lahko zadovoljen.

Popoldanskemu koncertu je prisostvoval v imenu odbora »Zveze slov. pevskih zborov« zvezni pevovodja g. Zorko Prelovec iz Ljubljane.

Pobuja v ječi okrožnega sodišča v Mariboru

V nedeljo, dne 1. junija okrog 19. ure sta pregledovala jetniška paznika Rudolf Macerol in Ivan Ban v poslopju starega okrožnega sodišča jetnišnice, jetnikoma v celici št. 65 Koprivca in Keršiču sta hoteli odvezati tudi civilno obleko. Macerol je odklenil vrata ter šel v celico, da jo pregleda, pred celico pa je čakal paznik Ban. V hipu, ko je prinesel Koprivca svojo civilno obleko pred celico na hodnik, je že udaril paznika Bana z nekim topim orodjem s tako silo po glavi, da ga je podrl na tla. Istočasno je udaril v celici drugi jetnik Macerola, medtem ko je bil zaposlen s pregledovanjem. Begunca sta onesveščena paznikoma zela ključa, šla v pazniško sobo ter v naglici pobrala tri puške. Paznik Ban, ki je prišel medtem zopet k zavesti, je skušal oba nasilneža ustaviti. Begunca sta ga po pobila s puško na tla in nato pobegnili. Koprivca, ki pride v sredo radi dveh drugih ropov pred celjsko poroto, so ujeli stražniki že v Gledališki ulici, Keršiču se je pa posrečilo pobegniti v neposredno okolico mesta. Na Rajterskem vrhu ga je izsledila ojačena orožniška patrulja, doslej se ji pa še ni posrečilo nevarnega begunca ujeti, ker se brani in strelja s karabinkami, katero je vzel pri pobegu s seboj. Keršič je pred meseci izvršil veliko tatvino srebrnega jedilnega orodja in raznih zlatin v gradu Novo Celje, ki je last barona Turkoviča. Enega izmed paznikov so morali prepeljati vsled težkih poškodb

v celjsko javno bolnico, vendar njegovo stanje ni smrtnevarno.

Razstava risb in plastičnih izdelkov

na deški in dekliški meščanski šoli v Celju.

Ob koncu šolskega leta sta ravnatelj obeh meščanskih šol, deške g. Serajnik in dekliške g. Brinar, pustila razstavi s pravim vzgojnim razumevanjem v poslopju meščanske šole vse risbe, plastične izdelke in ženska ročna dela, ki so jih dovršili učenci, oziroma učenke tega zavoda. Razstavo je otvoril v soboto, dne 31. t. m. ob 16. g. ravnatelj Serajnik. S toplimi besedami je v otvoritvenem govoru podčrtal pomen dela za našo mladost, zlasti pa važnost, da se v celni smisel za delo že v nežnih srcih mladih, iz katere šele morejo postati dobri in ustvarjalni državljani. Pozdravil je zastopnika politične oblasti g. vladnega svet. dr. Žulka, zastopnika mestnega magistrata g. magistratnega svetnika Šubica, zastopnika mestnega šolskega sveta prof. Mravljaka, okrajnega šolskega nadzornika g. Lud. Černeja ter mnogobrojno navzočo učiteljstvo in občinstvo. Pod vodstvom g. strokovnega učitelja Osterca so proizvajali gojenci zavoda čustveno in eksaktno nekaj pevskih in godbenih točk. Po oficijelni otvoritvi si je ogledalo mnogoštevilno občinstvo, zlasti pa stariši in mladina obsežno razstavo. Razstavili so se vsi, tudi slabejši izdelki, tako, da je mogel vsak gledalec videti izvanredno lep napredek, ki so ga dosegli strokovni učitelji risanja s svojim poživljajnim delom. Med mnogobrojnimi izdelki je več naravnost umetniško izdelanih risb. Lepi uspehi rokotvornega pouka, ki se je uvedel šele zadnje šolske leto na zavodu, so se pokazali zlasti v keramiki. Razstava na dekliškem oddelku napravi izredno nežen utis in kaže dober okus strokovnih učitelj. Prevladajo ornametika in narodni motivi. Po vzorcih, ki si jih napravili deklice same, so izdelane prav okusno in lepo razna ženska ročna dela. Za prav lep uspeh te razstave imata največji zaslugi g. strokovna učitelja Grašar in Poljšak, strokovni učiteljici gđ. Levstik in Lobe ter učiteljica za ženska ročna dela gđ. Tratnik. Napredku zavoda je le čestitati, ker je pokazal s to razstavo tih, a tem uspešnejše svoje delo v prid mladini in naši državi.

Dopisi

TRZČ. Deška in dekliška meščanska šola v Trzinu zaključila razstave mešč. šol v Beogradu in kongresa učiteljstva v Novem Sadu tekoče šol. leto v torek dne 17. junija. Vpisovanje v prvi in vse druge razrede bo 28. junija in 1. septembra. Ponavljajni izpiti se vrše 29. in 30. avgusta. V 1. razred se sprejmejo učenci, ki so z dobrih uspehom dovršili peto šolsko leto. Učenci iz okolice Trzina in tudi drugod lahko dobivajo hrano v novo ustanovljeni šolski kuhinji, ki je nastanjena v novem poslopju mešč. šole. Premožnejši proti malenkosti v denarju ali živilih, revni zastoj. Zato priporočamo staršem, da pošljejo svoje otroke v Trzin, česar mnogi do sedaj ravno vsled prehranjevalnih težav niso mogli storiti. Šolske prireditve letošnjega leta zaključijo IX. šolska akademija dne 14. do 15. junija, na katero uljudno vabi ravnateljstvo.

GORNJI GRAD. Dne 28. maja je došel srečni poglavar g. J. Voušek v Gornji grad. V trgu so ga pozdravili navzoči župani občin s svetovalci in komisar g. Janko Osojnik. Na pozdravni govor

Ne uživajte peciva

prez primesi pacivnega praška in vanilin sladkorja znamke „Adria“.

gornjegrajskega župana g. Fr. Podbršnik se je g. poglavar srečno zahvalil vsem navzočim in nato ogledal uradne prostore, ki so jako lepi. V kratkem pride k srečni oblasti še dva uradnika. — Kakor se sliši, se v Gornjem gradu kmalu nasoli tudi odvnetik. — Prebivalstvo okolja že željno pričakuje postojno avtomobilno vožnje. Tudi telefon se bo začel kmalu graditi, ker je zadnja skupščina okrajnega zastopa gornjegrajskega dne 25. februarja sklenila, da plača vsa primanjkljaja, ki še ni pokrit z doneskih interesentov. Tako upamo, da se bo toliko let zanemarjeni gornjegrajski okraj vsestransko povzdignil.

SV. ANDRAŽ V HALOZAH. Z odhodom gospoda učitelja Valentina Freca na novo mesto v Brastlovce, je izgubila tukajšnja Čitalnica svojega vodnega knjižničarja in velikega dobrotnika. Še pred odhodom se je spomnil naše Čitalnice ter ji daroval 36 krasnih knjig. On in gospa učiteljica Polakova sta bila dva stebra Čitalnice. Dal Bog, da bi tukajšnja šola dobila kmalu njemu vrednega naslednika. Gospodu učitelju Valentinu Frecu pa želimo na njegovem novem krasnem mestu obilo sreče in vseh uspehov. — Hvalilecni odbor Čitalnice v Sv. Andražu v Halozah.

LAŠKO. Svoj podpis na kandidatski listi tzv. gospodarske stranke (nemškotarske) sta preklekala gg. Mih. Lapornik in Adolf Weber. Gospodarska lista izgubila na ta način od dneva do dneva na resnosti.

DRAŽGOSE. Tukajšnje bralno društvo, ki je spalo že od početka vojne in je šlo decembra 1. 1923. samo 13 članov, je prišlo zopet živahno delovati. Sedaj šteje že preko 50 članov. — Ustanovi se tudi kraljeva organizacija JDS in osek Sokola. — Pričeli smo dalje že z delom, oziroma dovršijo lastnega doma, ki je bilo deloma dograjeno tudi že pred vojno. Čeprav se nam naši nasprotniki posmejejo in nam manjka različnih sredstev, bo tudi to delo vseeno dovršeno.

Gradl se tudi električna centrala in bomo imeli kmalu v vasi Dražgose in Rudno električno razsvetljavo.

Iz demokratske stranke

Oblastno načelstvo JDS je včeraj položilo vence na oler žrtvam jugoslovenske nacionalne ideje.

Ljubljanske okrajne organizacije JDS se zberejo pri današnjem pogrebu trboveljskih komunističnih žrtv pred Narodnim domom in sicer pod okni kavarne.

Načelstvo JDS. Uljudno pozivamo vse gospode člane načelstva JDS, da se korporativno udeležijo pogreba padlih narodnih žrtv, ki se vrši danes ob 6. uri popoldne izpred Narodnega doma. Zbirališče pred Narodnim domom. Vabljeni so tudi vsi prijatelji demokratske stranke.

Klub demokratskih poštinih nameštencev v Ljubljani ima danes ob 8. uri zvečer v prostorih hotela »Lloyd« sestanek, na kojega vabi vse svoje člane in prijatelje. Ker je na dnevnem redu mnogo važnih zadev, prosimo, da se vsi sestanika sigurno udeležijo.

Klub demokratskih učiteljev v Ljubljani ima danes ob 8. uri zvečer v gostilni pri Mraku važen sestanek. Uljudno naprošamo vse člane in prijatelje, da se sestanika sigurno udeležijo.

Danes napovedana seja eksekutive JDS v Celju odpade vsled pogreba narodnih žrtv. Seja se bo sklicala pismenim putem. Jutri v sredo dne 4. junija je seja načelstva JDS za ljubljansko oblast ob 8. uri popoldne v Narodnem domu.

Zbirajte in darujte, da zgradimo Sokolski dom na Taboru!

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Torek, 3.: Zaprtro.
Sreda, 4.: »Cezar in Kleopatra«. B. Cetrtak, 5.: »Ana Karenina«. C. Petek, 6.: »Izgubljena duša«. A. Sobota, 7.: »Ana Karenina«. D. Nedelja, 8.: »Dom«. Izv. Ponedeljek, 9.: »Paglavka«. Izv. Torek, 10.: Zaprtro.

Ljubljanska opera.

Torek, 3.: Zaprtro.
Sreda, 4.: »Mauon Lescouts. D. Cetrtak, 5.: »Carjeva nevesta«. E. Petek, 6.: Zaprtro. (Generalna vaja). Sobota, 7.: Telovadna akademija Sokola I. Izv. Nedelja, 8.: »Prodana nevesta«. Popoldanska predstava ob 4. Izv. Ponedeljek, 9.: »Pikova dama«. Premijera. Izv. Torek, 10.: Zaprtro.

Mariborsko gledališče.

Torek, 3.: »Kamela skozi uho šivanka«. A. Sreda, 4.: »Čardaška kneginja«. B. Cetrtak, 5.: »Magda«. E. Petek, 6.: »Kamela skozi uho šivanka«. B. Sobota, 7.: »Čardaška kneginja«. A.

Gledališka akademija na korist Ruškega Sokola v Ljubljani se sinoči ni mogla vršiti, ker je zaradi nepošte obave došlo premalo občinstva. Akademija se je preložila za 14 dni.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja gledališke abonente na malo spremembo v tekočem redu repertoarja in abonmaja. Abonentje reda B, ki so imeli določeno Carjevo nevesto za danes, dobijo to opero takoj po bliskovitih praznikih. Dramski repertoar se je moral na novo urediti glede obolevnosti gospoda Putjata.

IV. komorni koncert v Ljubljani se je vršil sinoči v znamenju srbske pesni. Spored se je delil v dva dela: umetna in narodna pesem. Odlična trojica naših umetnikov je sodelovala pri tem koncertu: sopranistinja gđ. Milica Prica, ljubljani operni pevec Betetto in zaslusni pianist g. Janko Ravnik. Zares, s temi tremi se lahko ponašamo in njim enakih tudi drugod ni mnogo. G. Betetto je zapel štiri pesmi Hristića, Manojlovića in Milojevića, od katerih je najbolj ogrela Milojevićeva eksotična »Japan«, ki jo je prednašal z njemu lastno popolnostjo. Vsaka pesem, ki jo on zapoje, postane že s tem umetniška. Gđ. Milica Prica se je uveljavila kot pevka velikega znanja in

dovršene tehnike; obenem pa se je izkazala kot nadvse razumna in čuteča interpretinja sicer tako tuje in izumetničene zvonečih pesmi istih treh skladateljev. — Zato so tembolj ugajale narodne pesmi, kjer sta oba pevca razvila vse svoje znanje in občutenje in nam prinesla bolestone otožne in ritmično zanimive popevke z juga z najglobljim razumevanjem in dovršenostjo. G. Janko Ravnik je topot položil vse svoje zmožnosti v interpretacijo Milojevićevih dokaj težkih skladb za klavir in je tudi vse spremljavo pevskih točk vzorno izvedel. Izvajajoči so prejeli šopke in iskren aplavz po vsaki točki. — S tem koncertom se je zaključil četverodetni abonementni ciklus jugoslovanske harmonične glasbe, ki ga je priredila Filharmonična družba. Seznanili nas je z glavni reprezentanti sodobne naše glasbe in mislim, da so vsi posetniki teh koncertov obenem z menoj hvalili aranžerjem teh prireditev. Naša želja je, da bi se kmalu in stalno uveljavili tudi pri nas abonementni koncerti, kakor so v navadi v vseh večjih, glasboljubnih mestih.

Petištiriidesetletnica umetniškega delovanja Nikole Fallerja. Dne 27. junija proslavi Narodno gledališče v Zagrebu 45 letnico umetniškega delovanja dolgoletnega dirigenta in direktorja opere Nikole Fallerja. Omenjenega dne bo poteklo 45 let, ko je Faller začel svoje službo in mnogostransko delovanje.

Razstava starejših srbskih slikarjev. Umetniško odelenje ministrstva prosvete namerava jeseni napraviti razstavo starejših srbskih slikarjev Gjura Jakšića in Nikole Aleksića.

Dunajska opera je dosegla v Parizu fenomenalen uspeh z uprizoritvijo Mozartovega »Don Juana« v gledališču »Theatre des Champs Elysees«, kjer se vršijo dnevno reprezentativne predstave 82 narodov osme olimpijade.

Slovanski koncert v Karlovcu. Zagrebško akademsko pevsko društvo »Mladost« je v soboto zvečer nastopilo v Karlovcu z vokalno produkcijo, na kateri se je izvajal izključno slovanski spored.

Gledališke novosti iz Beograda. Soirée libre, večer treh francoskih enodejank erotične vsebine: Literatura, Steklenice in Koža, je v sredo zvečer v dvorani »Maneža« izpeljal nadvse zadovoljivo. — 29. 30. in 31. maja gostuje v isti dvorani Labanov balet iz Hamburga. Beograjski tisk pozdravlja prihodi Labanova plesne skupine z iskrenimi besedami in stavi v to gostovanje največje nade, poudarjajoč važnost tega obiska v umetniškem oziru. Gledališka turneja virtuoza Petra Stojanovića, ki živi sedaj na Dunaju, kjer snuje »Slovansko društvo prijateljev glasbe«, se bo vršila letos poleti. Goslača, ki obično poleg naših glavnih mest v Sloveniji tudi Ptuj, Roganško Slatino, Dobro, Laško in Bled, bo spremljala na klavirju pianistka ga. Apihova.

Otvoritev mednarodnih glasbenih svečanosti v Pragi. 25. maja so se otvorile v Pragi mednarodno glasbene svečanosti s Smetanovo opero »Prodana nevesta«. Orkester je vodil g. Ostrčil. Predstavi so prisostvovali najodličnejši glasbeniki iz vse Evrope.

Ruski komponist Stravinski, ki živi izmenoma v Parizu in Biarritzu, je nedavno gostoval kot dirigent v Madridu z velikim uspehom.

Prva javna produkcija gojencev zagrebške glasbene akademije bo v ponedeljek 2. junija. Nastopijo učenci prof. gg. Humla, Lđarja, Tkalića, Geiger-Eichhornova in Eder-Bertičeva.

Spremembe v sarajevskem gledališču. Iz Sarajeva odhaja na angažma v Beograd dosedanja prvi igralec sarajevskega gledališča g. Radenković. Nekateri drugi igralci, zlasti mlajši, odidejo tudi v Beograd, del ansambla pa je angažiran za Split. G. Robert Matijević, bivši član sarajevske drame, je imenovan za artilerijskega ravnatelja gledališča v Subotici, kjer je že nastopil svojo službo.

Težak udarec za Nar. divadlo v Pragi. V nedeljo 25. t. m. je ravnatelj v Nar. divadlu dr. Hilar zadela krp. Stanje bolnika je brezupno. — Dr. Hilar je najznamenitejši sodobni češki režiser. Še pred kratkim je insceniral Shakespearjevo tragedijo »Romeo in Julija« tako sijajno, da je nad uprizoritvijo izrazil Romain Rolland svoje največje priznanje.

Domače vesti

AVE, SIGNUM, MORITURUS TE
SALUTANTI!

Podrobnost, ki osvetljuje žustvovanje in misljenje na se.
Smrtno ranjeni Orjunaš Zarko zahteva, da mu tovariši prinese zastavo. Njo krčevito pograbl, pritiska k ustom, in izdihne.

V žepu čelnika Stanka so našli koncept nagovora, namenjenega akcionisti trboveljske Delavske Orjune. Kdor čita ta nagovor in se spomni smrtne geste Zarkove, poljuba zastavo, se bo morda zavedal, kaj je svetost prepričanja.

Kdor še ne razume, naj si misli v sličnem položaju klerikalca. Mučenikov danes več nimajo, danes jih imamo mi. Lemež je odpotoval neznano kam, klerikali pa so še mnogo bolj praktični.

V Narodnem domu leže tri žrtve. Mnogi se jim poklanja. Vzroka ima čvolj.

* Minister saobračaja na Bledu. V nedeljo je bil minister saobračaja g. doktor Svetoslav Popović s soprogo na večerji na dvoru. Včeraj je odpotoval v Beograd. Po podpisu ukaza za prevedbo glavnih kategorij uradnikov sledi rešenje o razvrstitvi ostalih železničarjev.

* Odlikovanje. Kakor nam javljajo iz Skoplja, je bil dne 28. maja g. major Emil Knific, komandant II. bataljona 1. pešpolka (Češkoslovaškega), odlikovan s češkoslovaškim vojni križcem. Čestitamo!

* Imenovanje v državni službi. Na naših vseučiliščih so imenovani: G. Martel za lektorja za francoski jezik in literaturo na filozofski fakulteti v Ljubljani; Marcel Chemole za asistenta za francoski jezik na filozofski fakulteti beograjske univerze in Fran Albrecht za tajnika medicinske in bogoslovne fakultete ljubljanske univerze.

* Razpis zdravniških mest. Pri inspektoratu ministrstva za narodno zdravje v Ljubljani je razpisano mesto uradnega zdravnika ter mesto pomožnega zdravnika. Interesenti se opozarjajo na razpis v «Uradnem listu».

* Znižanje brzojavne tarife za inozemstvo. Iz Beograda javljajo, da so se po odredbi ministrstva za pošto in brzojave s 1. junijem znižale pristojbine za brzojave v inozemstvo za 25 odstotkov.

* Himen. Včeraj se je poročil v Ljubljani v trnovski cerkvi g. Rado Mejač, državni uradnik, z gosposi Lado Horvato iz Viča. — Poročil se je g. Josip Medie, znan sportnik SK-Primorja, z gosposi Lenko Erbenkovo. Bilo srečno!

* Podržljive pošče. Ministrstvo pošte in brzojave je sklenilo, da podrži nevarne pošče v Ljubljani, na Bledu in na Raku.

* Argentinski konzulat v Splitu. Naša vlada je podelila novimenoovanemu konzulu argentinske republike, Rikardu Spanbergu Segui «exequatur» za izvrševanje konzularne službe v Splitu. Svoj konzularni urad je včeraj otvoril.

* Ministri na Bledu. Z Bleda nam pišejo: Kakor druga leta, bo za ložiranje ministrov, ki prihajajo poročati kralju na Bled, od vlade najeta posebna vila. Letos bo za ta namen vzeta v najem vila Pongrac.

* Kmetijski svetnik Ivan Belle. Iz vseh krogov številnih znancev in prijateljev blagopokojnika prihajajo potrditvi vdovi v St. Jurju ob juž. žel. pristrni izrazi globokega sožalja. Lahko trdimo, da žaluje cela Slovenija za svojim tako odličnim sinom, ki je moral v kreposti dobi svojega življenja ostaviti tako važno in odlično svoje delovanje na gospodarskem polju. Pogreb g. kmetijskega svetnika Ivana Belle se vrši danes, dne 3. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti, to je kmetijske šole v St. Jurju ob juž. žel., odkoder ga prepeljejo s mrtvaškim vozom v Zalec, kjer ga položijo v skupni rodbinski grob. V Zalcu se vrši pogreb okrog pol 19. uri.

* Sreško poglavarstvo v Laškem. S 1. junijem je prevzel pol. svetnik dr. Senekovič posle sreškega poglavarja v Laškem ter je okrajno glavarstvo v Celju prenehal poslovati za laški okraj. Sreško poglavarstvo je nastanjeno v «graščini», kjer se nahaja tudi sodišče in davčni urad, in sicer v dosegljivih prostorih finančne kontrole, ki se je preselila v hišo g. Majcena. Za to veljopomembno pridobitev se ima naš trg zahvaliti v prvi vrsti JDS., v drugi vrsti pa županstvu v Laškem, ki se je z veliko vnemo pripojilo te zadeve in doseglo končno ugodno rešitev. Najlepši uspeh županstva pa je, da je preskrbelo prostore za sreško poglavarstvo brez kake nove zgradbe, da se je na ta način prihranilo občni milijone izdatkov, kar bi imelo za posledico neizmerno porast davkov, oziroma določil. Volilci bodo te zasluge brezdvomno vedeli spoštovati in bodo oddali glasove demokratičisti.

* Pogreb g. Ivana Belle, ravnatelja kmetijske šole v St. Jurju ob juž. žel. se bo vršil danes popoldne ob 4. iz kmetijske šole v St. Jurju in se še isti dan prepelje v rodbinsko grobnico v Zalec. V toliko popravljamo napake podatke v smrtinemo naznanilu, objavljenem v «Jutru».

* Učiteljstvo ljubljanske okolice zboru je 11. t. m. ob 9. v šoli na Ledini. Udeležba dolžnost!

* Upokojitve v šolski službi. Ministrstvo prosvete je upokojilo večje število učenskih učiteljev, ki so presegli 65. leto starosti, ali pa 60. leto in so do-

vršili tudi svojo službeno dobo. Upokojeni so gg.: Fran Gabrček, višji šolski nadzornik; Luka Jelenc, ravnatelj mešanske šole; Jakob Dimnik, ravnatelj osnovne šole; Božidar Valenta, ravnatelj osnovne šole; dalje nadučitelji: Janez Levec in Janko Jeglič ter učitelji: Jurij Bežek, Ivan Bele, Matija Lavrenčič, Matko Kante, Franjo Trost, Anton Likozar, Leopold Furlani, Klotilda Golč, vsi v Ljubljani. Izven Ljubljane so upokojeni: Gustav Vodusek, okrajni šolski nadzornik v Trbovljah, dalje nadučitelji: Franjo Črnogaj na Barju pri Ljubljani, Matija Hiti v Dobu, Fran Setine v Prevorju, Ivan Pipan na Trati, Ferdinand Kalingar v Trzinu, Ivan Kern v Trbovljah-Vodah, Josip Zajec v Velikem Gabru, Janko Zl., ravnatelj v Borovnici, Miha Bregant v Sostrem, Miha Kabaj v Begunjah, Leopold Punčuh v Gornjem Logatcu, Peter Repič na Uncu, Josip Lasbaker v Rušah, Karel Pestevšek v Slivnici pri Mariboru, Anton Porekar na Humu, Franjo Jeglič v Dovlem, Ivan Kit pri Sv. Križu, Ivan Povh pri Sv. Vencslavu, Simon Salamon v Smartnem, Anton Petriček v Zalcu, Simon Vilher v Vuzenici, Josip Dražaj pri Sv. Petru (Maribor), Vinko Stoklas pri Sv. Andražu, Valentin Zavri v Begunjah, Fran Ravtar na Planini, Ivan Sabati v Zg. Poljskavi, Ivan Krajnc v Breznu; učitelji: Martin Lorgjer v Ljubnem, Martin Repič pri Sv. Joštu, Franjo Ratej na Holmcu, Hinko Paternost v Ihanu, Blaž Jurko v Razboru, Ivan Kiferle v Mostah, Gizela Ekel v Novem mestu, Gizela Dominkuš v Lučah. — V srednješolski službi so upokojeni: Fran Zidar, gimnazijski profesor v Ljubljani; Anton Dekler, ravnatelj moškega učiteljskega v Ljubljani in Josip Fistravec, profesor na ženskem učiteljskem v Mariboru.

* Spomenik kralja Aleksandra v Domžalah. V nedeljo, 8. junija, ob treh popoldne, se bo vršilo v Domžalah pred Slokarjem slovesno odprtje spomenika kralja Aleksandra. Po odprtju obhod po trgu, nato pa na Slokarjevem vrtu veselica Jug. Matice. Ljubljanci imajo ugodno zvezo: ob 14.10 iz Ljubljane in ob 21.10 iz Domžal.

* Velesejske zaklopne znamke za pisma. Prejeli smo: Da pridobimo letos čim več kupcev za naš velesejski razpis obsežna reklama in propaganda. Del te so tudi lično izdelane zaklopne znamke za pisma v 9 jezikih. Velesejski urad jih pošlje na zahtevo vsakemu podjetju radevolje brezplačno. Poslužuje se jih, industrija, trgovci in obrtniki!

* Poprava vojašne v južnih pokrajinah. Ministrstvo vojske in mornarice je odredilo, da se še letos obnove in preuredi vojašnice v Nišu, Skoplju in Debru. Ministrski svet je odobril tozadevne kredite.

* Odkritje spominske ploče pedagogu Davorinu Trstenjaku se vrši na njegovi rojstni hiši na Krčevinah pod Humom pri Ormožu na binkoštni ponedeljek 9. t. m. ob 14. Slavnostni govor bo imel g. profesor Skavič iz Zagreba. Na sporedu so še drugi govori, petje, godba in ljudska veselica v senčnatem gaju pri Trstenjakovem domu. Zunanji gostje obedujejo v Ormožu. Za obed se naj vsak prijavi pri svojem društvu. Društva pa naj naznanijo skupno število udeležencev predsedniku ormoškega UČH. društva (učitelj Josip Rajšp, Ormož) do 7. junija. Za even. prenočišče se je istotam oglasiti najpozneje do 5. junija, sicer pa je železniška zveza zjutraj in popoldne od vseh strani ugodna. Opozarjamo pa na novi vojni red, ki je veljaven od 1. t. m. naprej. Skupni odhod iz Ormoža na Krčevine je ob 13. Odbor.

* Kraški vodovod. V Gorici se je vršila te dni konferenca zastopnikov kraških in vipavskih občin ter uprav kraškega in vipavskega vodovoda. Konferenca je veljala v prvi vrsti omenjena vodovodna naprava, ki sta obe v slabem stanju in potrebni poprave in izpopolnitve. Sprejet je bil predlog, da se ustanovi poseben konzorcij, ki bo upravljal zasopati obe vodni napravi in prizadete občine. Vlada in pokrajina se pozoveta, da pristopita konzorciju in prispevata k pokritju stroškov.

* Bogat ribji lov. Pri Čadjavici na Hrvatskem se nahaja velik kanal, ki se izliva v Dravo. Valed poplave v zadnjih tednih je prišla v kanal ogromna množina rib. V tamošnji okolici se nikdo ne spominja tako bogatega ribjega lova, kakor je bil po zadnji povodnji. V kanal je prišlo veliko število somov izredne velikosti. Pred par dnevi so vjeli kmetje dva soma, od katerih je tehtal eden 30, drugi pa 50 kilogramov.

* Nižji tečajni izpiti na meščanskih šolah. Da bi se vsled uvedbe «male mature» na srednjih šolah razdalja med njimi in meščanskimi šolami na poglabila kakor tudi z ozirom na posledice izpitov v raznih službenih pragmatikah in za sprejem v višje zavode, je ljubljanski poverjeništvu UJU. sprožilo predlog, da se naj tudi na naših meščanskih šolah vrše nižji tečajni izpiti. Po intervenciji predsednika JDS. dr. Žerjave je g. minister prosvete pristal na to, da se uvedejo taki izpiti na štirirazrednih meščanskih šolah. Tozadevni pravilnik izide pred novim šolskim letom. Istotako je minister pristal na to, da se zopet uvedejo meščansko-šolski tečaj, a treba je poprej zanje poskrbeti budžetno pokritje.

* Čiste klerikalno. Ob priliki gibanjskih slavnosti je bilo dogovorjeno, da pri odkritju Malgačevega spomenika ne govo-

rijo zastopniki iz političnih strank. V Guštanju pa so naši klerikali uporabili priliko, da govorijo pred številno zbrano množico in je res nastopil kot govornik v imenu SLS. g. dr. Leskavar. To bi še končno akceptirali, ako bi naši klerikali res smatrali tudi v svojih časopisih Malgačevu slavnost kot obsežanstvo privedev, katere ne omenja niti v petkovi niti v sinočnji številki s najmanjšo besedico.

* Socijalistična socijalnost. Pišejo nam: Pri mizarju g. Slepjotu v Zgor. Šiški je bila pred kratkim dražba. Dolgoval je med drugim tudi Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani na zastalih prispevkih okrog 5000 Din. Na dražbo je prišel intervenirat imenom Okrožnega urada znani Rado Čelešnik, ki je komandir pri ljubljanski poslovalnici. Dražil je en sam interesent. Poleg tega je nastopil pa še uradni intervenient g. Čelešnik kot dražitelj ter nakupil precej predmetov za zelo ugodno ceno. Te predmete je potem prodal naprej, da kaj čarad. Ko je prošil g. Slepjo, da bi mu predmete vrnil proti plačilu stroškov, je zahteval Čelešnik od njega razen stroškov za prevoz mobilij, tudi za eno pismo, ki mu ga je poslal, 25 Din in za «svoj trud», ki ga je imel pri dražbi, 600 Din. Radovedni smo, ali se strinja Orednji urad s takim ravnanjem. Je-li to lepo in prav, da uslužbenec zavoda, ki pride imenom zavoda intervenirat k dražbi, nastopa potem kot dražitelj, kupuje predmete na dražbi in naposled od dolžnika zahteva v svrhu vračila kupljenih predmetov takele provizije. Ali je Okrožni urad naročil Čelešniku, da tako postopa, ali jo to ravnanje izraz socijalnosti in socijalizma Čelešnika? To bi bilo dobro vedeti!

* Menjavanje raztrganih dinarskih bankovcev. Beograjski «Trgovinski Glasnik» objavlja informacijo, da se glede zamenjavanja raztrganih ali obrabljenih dinarskih bankovcev pojavljajo težkoče, ki jih povzroča deloma obilnost samo. Nekaterniki prinašajo v zameno popolnoma dobre bankovce z namenom, da dobe bankovce večje vrednosti; drugi pa naravnost barantajo s starimi bankovci in končno se tudi pogosto prezentirajo v zameno bankovci, ki so še popolnoma porabni.

* «Kovači» veljavi le še do 10. junija. Bankovci po 10 dinarjev, takolimenovani «kovači», ostanejo v veljavi le še do 10. t. m. Do omenjenega dneva jih še zamenjaja Narodna banka v Beogradu (Kralja Petra ulica) v polni vrednosti. Kdor ima še kaj teh novčanic, naj jih takoj pošle Narodni banki SHS. v Beogradu v zapечатnem pismu, v katerem naj natančno označi svojo adresno ter za-prosi, da se mu te novčance zamenjajo z drugimi ter dopolnjejo potom podružnice Narodne banke. Po 10. juniju izgube «kovači» svojo veljavo.

* Krav zločin v Slapah. V Slapah pri Devici Mariji v Polju se je prošil petek zvečer odigral krvav zločin, čigar žrtev je postal delavec Janez Porenta, zaposlen v papirnici v Vevčah. Ko se je Porenta vračal iz gostilne domov, se je na potu spopadel s posestnikom Francetom Ježkom iz Slap, ki ga je z nožem zabodel v prsa. Porenta je v soboto podlegel težki poškodbi. Ježek je bil aretiran in izročen sodišču.

* Življenje si je hotel vzeti na vsak način, kakor nam poročajo iz Celja, v nedeljo, dne 1. t. m., v bližini Teharij neki okoli 19 let stari mladenič. Vrgel se je pred vlakom na tračnico, a so ga še pravočasno opazili ter ga odstranili. Svoje samomorilne namene je pa baže obnovil še enkrat. Doslej se še ni moglo natančno zvedeti, ali je storil to v pljanosti, ali pa v hipni zmedenosti.

* Požar v Bukovcih. V četrtak zvečer je pri posestniku Marku Golobu v Bukovcih pri Ptuj izbruhnil požar. Gospodarsko poslopje je zgorelo do tal. Škoda je znatna.

Iz Ljubljane

* Prihod vojvode Ilija Trifunović - Birčanina. Danes ob 10.48 dopoldne pri-se v Ljubljano iz Beograda veliki čelnik vseh Orjan v državi, vojvoda Ilija Trifunović - Birčanin. Na kolodvoru ga sprejmejo akcijske čete in članstvo vseh v Ljubljani navzočih orjunaških organizacij. Pozivljamo narodno občinstvo, da tudi ono s čim večjo udeležbo pokaže, da je Ljubljana v narodnem taboru in nikjer drugje.

* Učiteljstvo ljubljanskih pevskih zborov vabimo, da se polnoštevilno udeležijo pogrebu trboveljskih žrtav Slajpaha, Bol-tavzarja in Znid-riča. danes ob 5. uri popoldne. Zbirališče pred Narodnim domom. Note. Villar: Nagrobnica žana-kom, Pavlič: Spomladni vse se veseli, Dev: Vigred. Zastave s seboj!

* Klub Primorci vabi vse članice, da se udeležijo pogreba padlih Orjunašev. Zbirališče kavarna «Zvezda» ob 5. uri.

* Odbor pevskega zbora Glasbene Matice pozivlja vse člane pevskega zbor-a, da se udeležijo pogreba nacionalnih žrtav. Zbirališče pred Narodnim domom na prostoru Zveze slovenskih pevskih zborov. — Predsedstvo.

* Tovariši dobrovoljci! Jutri se udeležimo korporativno pogreba trboveljskih žrtav. Zbirališče ob pol 12. uri pred vzhodom I. državne gimnazije. Udeležba dolžnost! — Oblastni odbor.

* Predsedstvo gremilja trgovcev v Ljubljani pozivlja vse svoje člane, da dne 3. junija v znak sožalja žrtav trboveljskega atentata zaprejo v času pogreba svoja trgovina. — Predsedstvo.

* Za spomenik padlim Orjunašom. Junakom, je darovala 17 navdušenih Jugoslovanov 3. letnika višjega stroj

ki ljubi svojo deco
jo hrani le s
«META» sladno kavo.

nega oddelka na tukajšnji teh. srednji šoli, vsoto 100 Din. Ti mladi nacionalisti so poklonili to svoto prvi ter tako položili temelj nadaljnjemu nabiranju. Svota je bila izročena včeraj našemu upravništvu.

* Učiteljstvo ljubljanskih pevskih zborov vabimo, da se polnoštevilno udeležijo pogrebu trboveljskih žrtav Slajpaha, Bol-tavzarja in Znid-riča. danes ob 5. uri popoldne. Zbirališče pred Narodnim domom. Note. Villar: Nagrobnica žana-kom, Pavlič: Spomladni vse se veseli, Dev: Vigred. Zastave s seboj!

* Klub Primorci vabi vse članice, da se udeležijo pogreba padlih Orjunašev. Zbirališče kavarna «Zvezda» ob 5. uri.

* Odbor pevskega zbora Glasbene Matice pozivlja vse člane pevskega zbor-a, da se udeležijo pogreba nacionalnih žrtav. Zbirališče pred Narodnim domom na prostoru Zveze slovenskih pevskih zborov. — Predsedstvo.

* Tovariši dobrovoljci! Jutri se udeležimo korporativno pogreba trboveljskih žrtav. Zbirališče ob pol 12. uri pred vzhodom I. državne gimnazije. Udeležba dolžnost! — Oblastni odbor.

* Predsedstvo gremilja trgovcev v Ljubljani pozivlja vse svoje člane, da dne 3. junija v znak sožalja žrtav trboveljskega atentata zaprejo v času pogreba svoja trgovina. — Predsedstvo.

* Za spomenik padlim Orjunašom. Junakom, je darovala 17 navdušenih Jugoslovanov 3. letnika višjega stroj

nega oddelka na tukajšnji teh. srednji šoli, vsoto 100 Din. Ti mladi nacionalisti so poklonili to svoto prvi ter tako položili temelj nadaljnjemu nabiranju. Svota je bila izročena včeraj našemu upravništvu.

* Učiteljstvo ljubljanskih pevskih zborov vabimo, da se polnoštevilno udeležijo pogrebu trboveljskih žrtav Slajpaha, Bol-tavzarja in Znid-riča. danes ob 5. uri popoldne. Zbirališče pred Narodnim domom. Note. Villar: Nagrobnica žana-kom, Pavlič: Spomladni vse se veseli, Dev: Vigred. Zastave s seboj!

* Klub Primorci vabi vse članice, da se udeležijo pogreba padlih Orjunašev. Zbirališče kavarna «Zvezda» ob 5. uri.

* Odbor pevskega zbora Glasbene Matice pozivlja vse člane pevskega zbor-a, da se udeležijo pogreba nacionalnih žrtav. Zbirališče pred Narodnim domom na prostoru Zveze slovenskih pevskih zborov. — Predsedstvo.

* Tovariši dobrovoljci! Jutri se udeležimo korporativno pogreba trboveljskih žrtav. Zbirališče ob pol 12. uri pred vzhodom I. državne gimnazije. Udeležba dolžnost! — Oblastni odbor.

* Predsedstvo gremilja trgovcev v Ljubljani pozivlja vse svoje člane, da dne 3. junija v znak sožalja žrtav trboveljskega atentata zaprejo v času pogreba svoja trgovina. — Predsedstvo.

* Za spomenik padlim Orjunašom. Junakom, je darovala 17 navdušenih Jugoslovanov 3. letnika višjega stroj

nega oddelka na tukajšnji teh. srednji šoli, vsoto 100 Din. Ti mladi nacionalisti so poklonili to svoto prvi ter tako položili temelj nadaljnjemu nabiranju. Svota je bila izročena včeraj našemu upravništvu.

* Učiteljstvo ljubljanskih pevskih zborov vabimo, da se polnoštevilno udeležijo pogrebu trboveljskih žrtav Slajpaha, Bol-tavzarja in Znid-riča. danes ob 5. uri popoldne. Zbirališče pred Narodnim domom. Note. Villar: Nagrobnica žana-kom, Pavlič: Spomladni vse se veseli, Dev: Vigred. Zastave s seboj!

* Klub Primorci vabi vse članice, da se udeležijo pogreba padlih Orjunašev. Zbirališče kavarna «Zvezda» ob 5. uri.

* Odbor pevskega zbora Glasbene Matice pozivlja vse člane pevskega zbor-a, da se udeležijo pogreba nacionalnih žrtav. Zbirališče pred Narodnim domom na prostoru Zveze slovenskih pevskih zborov. — Predsedstvo.

* Tovariši dobrovoljci! Jutri se udeležimo korporativno pogreba trboveljskih žrtav. Zbirališče ob pol 12. uri pred vzhodom I. državne gimnazije. Udeležba dolžnost! — Oblastni odbor.

* Predsedstvo gremilja trgovcev v Ljubljani pozivlja vse svoje člane, da dne 3. junija v znak sožalja žrtav trboveljskega atentata zaprejo v času pogreba svoja trgovina. — Predsedstvo.

* Za spomenik padlim Orjunašom. Junakom, je darovala 17 navdušenih Jugoslovanov 3. letnika višjega stroj

nega oddelka na tukajšnji teh. srednji šoli, vsoto 100 Din. Ti mladi nacionalisti so poklonili to svoto prvi ter tako položili temelj nadaljnjemu nabiranju. Svota je bila izročena včeraj našemu upravništvu.

* Učiteljstvo ljubljanskih pevskih zborov vabimo, da se polnoštevilno udeležijo pogrebu trboveljskih žrtav Slajpaha, Bol-tavzarja in Znid-riča. danes ob 5. uri popoldne. Zbirališče pred Narodnim domom. Note. Villar: Nagrobnica žana-kom, Pavlič: Spomladni vse se veseli, Dev: Vigred. Zastave s seboj!

* Klub Primorci vabi vse članice, da se udeležijo pogreba padlih Orjunašev. Zbirališče kavarna «Zvezda» ob 5. uri.

* Odbor pevskega zbora Glasbene Matice pozivlja vse člane pevskega zbor-a, da se udeležijo pogreba nacionalnih žrtav. Zbirališče pred Narodnim domom na prostoru Zveze slovenskih pevskih zborov. — Predsedstvo.

* Tovariši dobrovoljci! Jutri se udeležimo korporativno pogreba trboveljskih žrtav. Zbirališče ob pol 12. uri pred vzhodom I. državne gimnazije. Udeležba dolžnost! — Oblastni odbor.

* Predsedstvo gremilja trgovcev v Ljubljani pozivlja vse svoje člane, da dne 3. junija v znak sožalja žrtav trboveljskega atentata zaprejo v času pogreba svoja trgovina. — Predsedstvo.

* Za spomenik padlim Orjunašom. Junakom, je darovala 17 navdušenih Jugoslovanov 3. letnika višjega stroj

nega oddelka na tukajšnji teh. srednji šoli, vsoto 100 Din. Ti mladi nacionalisti so poklonili to svoto prvi ter tako položili temelj nadaljnjemu nabiranju. Svota je bila izročena včeraj našemu upravništvu.

v veliki dvorani Mestnega doma. Dnevni red: «Vprašanje ustanovitve stavbenega zdruge». — Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritrilčno, desno.

* Polcija v gumijevkami. S 1. junijem so odvzeli ljubljanski stražniki srednjeveške sablje in prejel kot nadomestilo moderno policijsko orožje — kratke in debele gumijevke. Kakor čujemo, so gumijevke stopile že v nedeljo v akcijo in je njih «dobrote» občutilo več oseb. Pravijo, da se po udarcu vsak, do takoj spametuje.

* Uboga pisarniška uradnica je izgubila včeraj med 11. in 11.30 na potjo od Kreditne banke do tvrde Kaiser v Selenburgovi ulici 2000 Din s poštno polonico. Gospodilna mora denar svoje-mu šefu seveda povrniti, kar pomeni za njo, da mora najmanj dva meseca delati zastopni. Zato apelira na človekoljubnost najditelja, naj denar vrne proti primerni nagradi ali v uredništvu «Jutra» ali pa na naslov, ki ga izve tam.

* Policijske prijave. Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 kaljenje nočnega miru, 5 prestopkov cestnega policijskega reda, 2 prestopka pasjega kontumaca, 1 pijanost in 1 nezgoda.

* Vlom v stanovanje. V soboto popoldne je bilo vlomljeno v stanovanje trgovca Karla Soosa na Mestnem trgu št. 15. Neznani storilec so odnesli zlato možko veržico, zlato žensko uro s označbo «E. S.», zlat prstan z opali in briljanti ter zlat medaljon. Skupna škoda znaša okrog 20.000 kron.

* Nesreča na cesti. Na Dolenjski cesti pod Rakovnikom se je močno pobil pri padcu s kolesa v nedeljo sveder Jernej Hočevar. Ležal je na cesti onesvečen; na opozorjenje pasantov je strahčeno poklical rešilni voz, ki je odpremil ponesrečenca v bolnico.

* Mestno kopališče na Ljubljani. Je odprto za čas kopalne sezone vsak dan od 8. zjutraj do 20. zvečer. Vstopnina znaša za osebo 3 Din. Za uporabo kabin mora plačati ena oseba 2 Din, vsaka nadaljnja oseba pa še po 1 Din ki se omenjenem znesku. Za garderobne omarice se računa 1 Din za vsako osebo. Te cene so pa merodajne samo za dobo 2 ur, to pa zategadelj, da pride vsakdo lahko do kopanja, ker bi se drugače zopet množile pritožbe s strani onih kopalcev, ki nimajo časa posetiti kopališče v jutranjih ali popoldanskih urah. Obilnostno se tudi opozarja, da vrednostne stvari lahko odda v shrambo za čas kopanja pri blagajni proti zastavnini 1 dinarja.

Iz Celja

* Celjske porotne zasedanje. Razen že objavljenih slučajev pridejo pred poroto, ki se je pričela dne 2. t. m., še sledeči slučaji: Prtnemer Vincenc (hudo-delstvo posilstva), Pajk Ludvik, Salomon Ludvik in Bohoršč Fran (hudo-delstvo posilstva in oskrumbe), Primožič Ivan (tatvina), Cinglar Franc, Hladin Anton in Velikona Alojzij (uradna poverba).

* Občni zbor Olepševalnega in tujske prometnega društva v Celju se vrši v četrtek, dne 12. junija ob 20. uri v rdeči sobi Narodnega doma v Celju. O binkošnih prireditih društvo svetilni dan. Čisti donos je namenjen za nove olepševalne naprave za mesto in okolico in za vzdrževanje mestnega vrta.

Iz Maribora

* Arestacija uradnika mestnega šolskega sveta. V petkovi občinski seji je vzbudilo veliko senzacijo poročilo glede založbe in upravljanja nemških šolskih knjig, ki jih je založila občina pod županovanjem g. Grčarja, katerega so klerikali hudo napadli radi prekoračenja za te knjige določene vsote. Obenem se je pri tem omenjalo, da je uradnik mestnega šolskega sveta, ki je upravljal založbo teh knjig, pri tem ponesrečil okrog 12.000 dinarjev, a naknadno baže škodo že poravnal. Včeraj pa se je dognalo, da je bila dotična poravnava škode le fiktivna in so uradnika Eferla aretirali radi nedovoljenih manipulacij. Eferl je zagrizen klerikalce.

* Ob priliki konjskih dirk na Tenzu je med galopno dirko padel tekmujoči oficer s konja, vendar je ostal nepoškodovan.

* Za mariborsko porotno zasedanje so k že javljenim slučajem razpisane dosejani sledeči zadeve: Dne 12. junija: Judeviti Dauterman, tatvina; Franc Mauko, požig in Katarina Modaras, delomor; dne 13. in 14. junija: Jurij Borovič, Rudolf Kreslin, Stefan Tkalec star. in mlajši, Andr. Kolenko, Stefan Horvat st. in ml., Matjaž Tkalec, Ferdinand Vučko, Jožef Tkalec, Jožef Gjofek, Stefan Gerič, Koluman Vučko, Danijel Vučko, Ivan Balžič, Jožef Vuk, Stefan Zalik, Martin Zver, Stefan Rebršč, Jožef Cigan star. in mlajši, Stefan Vučko, Ignac Gjerič, Ivan Špielin, Miha Bernjak, Jožef Lebar, Ignac Horvat-Sabo, Andrej Zmaj, Stefan Zmaj, Ignac Tkalec, Ignac Magdič in Danijel Balžič, umor, teška telesna poškodba in hudo-delstvo zoper zakon, oblastvo in javni red.

* Slava 32. art. polka v spomin na dan, ko so baterije tega polka povodno koroško ofenzivo leta 1919. prišle prvič na Gosposvetsko polje, se vrši 5. junija. Ob 10. popoldne bo v kasarni kralja Aleksandra blagodejarenje in sekiranje kolača, popoldne vojniško veselje.

* Darujte, da rešimo sokolski Tabor!

Trboveljski premog in drva

dobavljajo
Družba ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon 890. Plačilo tudi na obroke.

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službo itd.
naj inserira v „Jutro“

Društvo kmetijskih strokovnjakov za Slove-
nijo javlja tužno vest, da je njegov zvesti član

IVAN BELLE

kmetijski svetnik in ravnatelj državne kmetijske
šole v St. Juriju

dne 30. t. m. ob 14. uri na kliniki v Gracu preminul.
Pogreb bo v torek dne 3. junija t. l. ob 16. uri iz kme-
tijske šole v St. Juriju.

Vrlému, zvestemu tovarišu ohranimo trajen spomin!

V Ljubljani-Mariboru, dne 31. maja 1924.

2768a

Botri pozor! Za birmo!

Najboljše in najcenejše obleke za birmance v vseh velikostih in največji izbiri vam
nudi priznana solidna trdka

Ljubljana Drago Schwab Dvorni trg 3

Vedno v zalogi angleško in češko sukno, elegantni modni vzorci, razno moško
perilo in drago manufakturno in modno blago po konkurenčnih cenah.
Lister v vseh barvah, dalje surova svila, platno, panama rips, itd. za obleke v
ogromni izbiri.

2765a **Blagovolite si ogledati zalogo!**

Podpisani javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem tužno vest, da je danes — zavrtno umorjen — preminul
naš nadvse ljubljani, nenadomestljivi soprog, oče, brat, zet itd.

France Šlajpah

mag. pharm. in I. tajnik Oblastnega Odbora
„Orjune“ v Ljubljani

v 31. letu svoje starosti.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek ob 6. uri po-
poldne iz Narodnega doma.

Priporočamo ga v blag spomin.

V Ljubljani, dne 1. junija 1924.

Meta Šlajpah, soproga.

Frano in Marija Šlajpah,

Nežka, hčerka.

starši.

Rodbina Vidmar in ostali sorodniki.

2764a

Pozor!**Pozor!****Nadaljevanje prostovoljne
javne dražbe**

se vrši dne 2. in 3. junija. Razprodaja se vsako-
vrstno moško in žensko blago, izgotovljene obleke
za gospode in najmodernejše obleke in kostume
za dame, nadalje stelaže, pulte, mize in popol-
noma nov šivalni stroj znamke „Singer“. Vse
blago se lahko ogleda v konfekcijski trgovini
Brata Brunskole, Ljubljana, Židovska ul. 5.

2752/a

Naznanjamo, da je velezaslužni
kmetijski strokovnjak, naš ravnatelj,
gospod

IVAN BELLE

kmetijski svetnik, imetnik reda
Sv. Save III. razreda

v petek dne 30. maja 1924. po dolgi
mučni bolezni preminul.

Pogreb bo v torek dne 3. junija
1924. ob 16. uri izpred kmetijske
šole v St. Juriju ob južni železnici
do trga, odkoder se prepelje truplo
nepozabnega pokojnika v Zalec.

Kmetijska šola
v St. Juriju pri južni železnici.

Potrjeni od globoke žalosti naznanjamo vsem, ki so ga
čislali in ljubili, da je naš nepozabni

Stanko Žnideršič

včeraj dopoldne v Trbovljah po morilčevi roki padel ju-
naške smrti.

Pogreb bo jutri v torek dne 3. junija 1924 ob
šestih popoldne iz Narodnega doma

Slava njegovemu spominu!

V Ljubljani, dne 2. junija 1924.

Uršula, mati.

Milan, Venček,

Miljutina,

brata.

sestra.

Malči Žnideršič, svakinja.

Dr. Fran Trampuž, odvetnik,

Marica Pretnar,

svak.

karočenka.

2760a

Ph. Mr. J. Kolář, tvornica kemičnih,
farmaceutskih preparatov in drogerija na de-
bela v Ljubljani VII, javlja, da je njen rav-
natelj, gospod

Ph. Mr.

Franc Šlajpah

umrl dne 1. junija, kot žrtev nacionalne ideje.

Ljubljana, 2. junija 1924.

Odbor službujočih farma-
cevtov javlja vsem članom in znancem,
da je njegov velezaslužni član

Ph. Mr. France Šlajpah

dne 1. junija umrl v Trbovljah, zadet od
zločinske krogle.

Vzor-tovariša in idealnega nacio-
nalista ohranimo v trajnem spominu.

V Ljubljani, dne 2. junija 1924.

Za odbor:

Ph. Mr. Ivan Kristan

t. načelnik.

2759a

Kmetska posojilnica ljubljanske
okolice v Ljubljani javlja tužno vest,
da je dne 1. junija t. l. preminul njen
vzoren uradnik, gospod

Žarko Boltavzar.

Ohranjen mu bodi blag spomin!

Uradništvo Kmetske posojilnice
ljubljanske okolice v Ljubljani
sporoča pretužno vest o trpki izgubi
svojega vzor-značaja, kolege, gospoda

Žarka Boltavzarja

ki je dne 1. junija t. l. nenadoma preminul.

Trajen mu spomin!

V Ljubljani, dne 2. junija 1923.

2750a

«Ne bomo dolgo čakali,» izjavi Perenna. «Prav malo časa. Pismo bo vsak čas dostavljeno. Dejstva bodo govorila sama zase in zame.»

Sledilo je nekaj minut napetega čakanja, kakor da se ima zgoditi čudež. Bili so trenutki, ki jih udeleženci ne pozabijo vse življenje. Desmallons je te trenutke pozneje opisal v intervjuju, ki so ga tiste dni v Franciji bolj čitali kakor najzanimivejši ministrski govor.

Vseeno pa je v kljub svoji veliki razburjenosti opazoval don Luisa. Don Luis je mirno sedel na robu mize, nekoliko sklonjen, in je še bolj mirno glodal kos kruha in kos čokolade. Bil je zopet gladek. Ostali so imeli vsi spačene obraze, živeli so v najhujši živčni napetosti in so obenem molčali in pričakovali. Plamen sveče je njihove sence metal na steno, kjer so izgledali kakor migajoče pošasti. Pol minute je prešlo in Perenna pravi:

«Evo!»

In nekoliko dvigne svečo.

Skoraj istočasno kakor on, so videli tudi vsi drugi... vsi drugi vidijo... s stropa pada pismo, nalahno, kakor list z drevesa, kadar ni vetra. Pismo se skoraj dotakne don Luisa in obleži pod mizo.

Don Luis je pobere, potem pa brez pogleda nanj izroči policijskemu prefektu z izjavo: «Evo, to četrto pismo je bilo aapovedano za noč in je dospelo.»

V.

MOČ SOVRAŠTVA.

Desmallons ga gleda, ne da bi razumel. Potem pogleda proti stropu. Perenna mu pravi:

«Le glejte, gospod prefekt, niste se varali. Kar ste videli, je dejstvo. Pismo je prišlo od zgoraj, dasiravno ni zgoraj niti najmanjše luknjice ali špranje, skozi katero bi ga bil mogel kdo vreči. Stvar je prav enostavna.»

«Enostavna, hm!» zamrmra Desmallons.

«Da, gospod prefekt, enostavna. Vse to zelo spominja na igro raznih »umetnikov« v cirkusih, samo da je naša igra prav resna in do ekstese pripravljena v vse podrobnosti. Ponavljam, zadeva je prav enostavna, obenem pa strašno tragična. Brigadir Mazeroux, prosim vas, blagovoli zopet odpreti okna in sploh omogočiti čim močnejšo svetlobo.»

Ko izpolnjuje Mazeroux dobljeni ukaz, pregleduje Desmallons četrto pismo. Njega vsebina se v glavnem strinja z vsebino prejšnjih in jih še potrjuje. Don Luis pa vzame lestvo, ki so jo delavci pustili v kotu, in se popne nanjo. Pod lestencem se ustavi.

Lestene je bil iz bronca, pozlačen in opremljen s kristali. Pod broncenim trianglom so bile skrite žice. Te žice prereže Perenna s škariami. Potem prične odstranjevati kandelaber. S kladivom odstrani najprej omet na zidu in apno, s katerim je pokrita kandelabrova instalacija. Potem pokliče:

«Pomagajte mi nekoliko!»

Mazeroux se za njim popne na lestvo in oba primeta za kandelaber ter ga polagoma spustita po lestvi navzdol med čakajoče. Morala sta delati oprežno in z naporom, ker je bil lesteneec mnogo težji, kakor bi se bilo smelo pričakovati po njegovem obsegu.

Ko pristopi Desmallons z ostalimi, da pogledajo ta lesteneec, vidijo takoj, da je montiran na neke vrste kovinasto škatlo, kakršne pri navadnih lestencih ni, in da je baš zaradi te škatle don Luis Perenna odstranil apno in omet ter tako izluščil vso napravo iz zidovja.

«Kaj naj to pomeni?» vzklikne Desmallons.

«Izvolite odpreti to škatlo sami, gospod prefekt!» ga povabi Perenna.

Desmallons dvigne pokrov. V notranjosti najde cel stroj, polno koles in prijemov najfinejše mehanike, izdelan tako minuciozno, da spominja na fino preciozno žepno uro.

«Dovolite, gospod prefekt?» vpraša Perenna in jame razlagati:

«Evo, pod prvim mehanizmom se nahaja še drugi. Oba mehanizma točno korespondirata. V zdolnjem mehanizmu, evo, se še sedaj nahaja peto pismo! To ni prispelo. Evo je! Izvolite pogledati, gospod prefekt, pod lestencem ali prav za prav nad njim je skrit ta stroj. Škatla ima tukaj odprtino, iz katere so pisma padala. Vsa serija teh pisem je bila pripravljena v stroju in po čudovitem mehanizmu, sličnim uri in spojenim z električnim tokom tega kandelabra so prihajala od časa

do časa, kakor jih je mehanizem vrgel ven!»

Vse molči in se čudom čudi Perennovemu odkritju. Seveda pričakujejo vsi še nadaljnjih pojasnil.

«Evo, gospodje,» pravi Perenna, «obljubil sem vam strašno odkritje, katero vam bo ustavilo kri v žilah. To še ni vse.»

«Kako za vraga so krivci mogli pripraviti to lampo in ta mehanizem za pisma?» vpraša policijski prefekt in zmaje z glavo. «In to v palači, ki jo je nadzirala policija dan in noč? Kako so mogli izvršiti to delo, ne da bi bil kdo videl ali slišal?»

«Prav lahko se pojasnjuje tudi to, ali še najbolj to, gospod prefekt! Delo je bilo izvršeno mnogo poprej, preden je policija prišla stražiti.»

«Torej preden se je zločin sploh izvršil?»

«Točno tako, pred njim.»

«Pa kako naj verujem, da je bilo baš tako?»

«To ste pravkar sami ugotovili, gospod prefekt, ko ste rekli, da ni moglo biti drugače.»

«Tak' govorite že enkrat!» vzklikne prefekt nestrpno. «Če hočete kaj važnega odkriti, zakaj se ne požurite?»

«Bolje je, gospod prefekt, da korakate po isti poti nasproti istini, kakor sem to moral storiti jaz. Kadar spoznate tajnost teh pisem, boste spoznali tudi bistvo zločina in spoznali boste pravega krivca. Vi bi že bili sami izrekli njegovo ime, če bi vas ne zadrževala groza pred ogromnostjo tega zločina.»

Desmallons pozorno pogleda Perenna. Čuti, da je vsaka njegova beseda pomembna, in se zaveda dolžnosti trenutka.

«Vi torej mislite, ga vpraša, »da so bila pisma pripravljena in pripravljena v ta mehanizem pod lampo že poprej in samo z namenom, da pričajo proti Ani Mariji Fauvilleovi in proti Sauverandu?»

«Tako je, gospod prefekt!»

«In ker so bila pisma pripravljena semkaj prej, trdite, da obstoji komplot, ki tudi že datira od poprej?»

ARTUR HELLER
generalni ravnatelj bombazne tvornice
DORA HAINRIHAR
učiteljica
poročena
Kranj 2. junija 1924 Primskovo
2769a

Plačilno natakario

prvovrstno moč, kavcije zmožno, sprejme do dne 1. julija

P. Košak

v Ljubljani, Krekov trg.

2751a

Prodajalko

prvovrstne moč, išče modna trgovina

A. Šinkovec, nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 19.

2709

Ing. R. ROESSER, Ljubljana, Gledališka ul. 4/III

Lokomobili Polnojarmeniki Dvigala

R. Wolf A. G.
Magdeburg-Buckau

Pinl & Key
Wien

F. Wertheim & Co. A. G.
Wien

Popravak

svih vrsti električnih masina, transformatorov i aparata
preuzima uz jamstvo prvorazredne stručne izvedbe

moderno uređena tvornica 562 a

Jugoslavenskog SIEMENS d. d. u Zagrebu

Uredi: Draškovičeva 23. Telefon 8-84, 25-82.

Naslov za pošiljke: ZAGREB-SAVA Industrijski kolosjek.

Ugodna prilika!

Proda se dobro vpeljana trgovina z mehanim blagom na Spodnjem Štajerskem na zelo prometnem kraju. V trgovini je velika zaloga manufakturnega, špecerijskega in galanterijskega blaga, vse lepo sortirano. Sedanji promet je prav dober. Prevzame se lahko takoj. Cena 250.000 Din. — Naslov na upravnistvo „Jutra“ pod šifro „2758“.

2758a

Proda se vila

v Mariboru, v bližini parka, enonadstropna, z vrtno in prostim stanovanjem. Poudrbe pod „Dom“ na upravo „Jutra“ v Mariboru. 2746a

Izšla je knjiga Državne trošarine

Za priročno uporabo priredil M. Kostanjevec
Cena 10 Din s poštnino 11 Din. Knjiga se naroča pri
Tiskovni zadrugi
Ljubljana, Prešernova ul. 54

Danes dne 1. junija 1924. se je začel g.
Guido Žitnik
nradnik tovarne vagonov v
Samsdiji, z gospodično
Ljubinko 2764-a
Pribečevičevo
bžerko industrija, trgovca
in veleposrednika.

Opozarjamo na
Zakon o oblastni in
sreski samoupravi
ki se naroča pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani
ter valja s poštnino vred
Din 6-50.

Priporočamo knjigo Dr. Jos. Tičar Nalezljive bolezni.

Opisi važnih nalezljivih bolezni z navodili za nego bolnikov. S slikami.
Cena s poštnino vred 20 Din 50 p.
Naroča se pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani,
Prešernova ul. 54.

SANATORIUM Dr. K. SZEGÖ

za odrasle i djecu. ABBAZIA

Dietno liječenje za jačanje i debljanje.

Vlastite obalne morske kupke.

Tečajevi ritmične gimnastike na slobočnom zraku. 2444/a

Djeca počam od 7 godina i bez pratnje.

Sprejemam dame in gospodične

v praktičen pouk v svrhu priučjenja za lastno rabo samostojno izvrševati vsakovrstne modne klobuke. — S 1. junijem tači večerni tečaj.

Honorearnirani učni tečajji za modno obrt in modni salon
A. Vivod-Mozetič, Ljubljana,
Pred škofijo 21/II. 2690/a

Še vedno
10 do 20 % popusta
A. Šinkovec nasl.
K. Soss
LJUBLJANA
Mestni trg št. 19.

„ELIN“

družba za električno industrijo
d. z o. z. 412/a

Gradi električne centrale in naprave. — Velika zaloga motorjev in električnega materijala. — Cene izredno nizke. Poštebna točna. Na željo poset inženirja brezplačno. Ljubljana, Dunajska cesta št. 1, telefon 88, Maribor, Vetrinjska ulica št. 11, telefon 239.

Za birmo
URE od Din 100—
naprej
Srebrnina
Zlatnina
Oglejte si cene v izložbah
F. ČUDEN
LJUBLJANA
Prešernova 1 Selenburg. 7

Pile in rašple (Turpije)

novi, najboljši kakovosti, vsakovrstne, vsaka posamezna zamčena. 1024-a

Prevažamo tudi stare pile, da jih na novo nasekamo izvršitev v najkrajšem času, jamstvo za prvovrstno delo cene zmerni

Brata Koleno, tovarna za pile in parna brusilnica v Mirni na Dolenjskem.

Slavenska banka d. d.

ZAGREB

PODRUŽNICA: LJUBLJANA

Delniška glavnica Din 50.000.000.—
in rezerve preko Din 12.500.000.—

PODRUŽNICE:

Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

EKSPOZITURE:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka in Jesenice.

AGENCIJI:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIJACIJI:

Slovenska banka, Ljubljana,
Jugoslavenska Industrijska banka d. d., Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.